

VINERI · 11 NOIEMBRIE 2005 · ANUL IV-NR. 45

FOAIA
românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Amurgul liniștit al unor mari artiști

Un veac de... actualitate

O săptămână pentru sănătatea școlărilor

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

CALENDAR ORTODOX

- 14 noiembrie, luni – † Sf. Apostol Filip; Sf. Grigorie Palama.
 15 noiembrie, marți – † Sf. Cuvios Paisie de la Neamț; Sf. Mucenici și Mărturisitori: Gurie, Samona și Aviv. (*Începutul Postului Crăciunului*)
 16 noiembrie, miercuri – Sf. Apostol și Evanghelist Matei
 17 noiembrie, joi – Sf. Grigorie Taumaturgul, Episcopul Neocezareei; Cuv. Lazăr Zugravul și Zaharia
 18 noiembrie, vineri – Sf. Mare Mucenic Platon; Sf. Mucenici Romano și Zahau, diaconul
 19 noiembrie, sâmbătă – Sf. Prooroc Avdie; Sf. Sfințit Mucenic Varlaam
 20 noiembrie, duminică – † Înaintepăznuirea Intrării în Biserică a Maicii Domnului.

AGENDĂ

14 noiembrie

1710 – Dimitrie Cantemir a fost înscăunat ca domnitor al Moldovei.

1969 – s-a înființat, la București, Academia de Științe Agricole și Silvici.

15 noiembrie

1868 – s-a născut biologul Emil Racoviță.

1932 – a murit sergentul Constantin Țurcanu, erou al Războiului de Independență, imortalizat de Vasile Alecsandri în „Peneș Curcanul”.

16 noiembrie

1816 – s-a născut, la Bistrița, poetul, traducătorul și eseistul Andrei Mureșanu. Este autorul poeziei „Un răsunet”, cunoscută sub numele de „Deșteaptă-te române!”.

17 noiembrie

1944 – a încetat din viață poeta Magda Isanos, exponentă a liricii feminine românești.

18 noiembrie

1906 – s-a născut, la Craiova, pictorul Corneliu Baba.

1922 – a murit scriitorul francez Marcel Proust, autorul romanului „În căutarea timpului pierdut”.

19 noiembrie

1912 – s-a născut biologul George Emil Palade, primul român laureat al Premiului Nobel.

1919 – la București a murit Alexandru Vlahuță, poet,

20 noiembrie

1907 – s-a născut la Sebiș, județul Arad, poetul Mihai Beniuc.

Poza săptămânii

Acuma se vede cine pe cine toarnă!

Budapesta

Prezență românească
la festivalul de filme al naționalităților

Direcția Generală pentru Minorități a Televiziunii Maghiare, în colaborare cu Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, organizează pe 17 noiembrie cea de-a IV-a ediție a Festivalului de Filme al Naționalităților din Ungaria. Manifestarea are ca scop prezentarea creațiilor și atelierelor de filme ale naționalităților din țară

și promovarea acestor filme în rândul naționalităților, a altor națiuni și printre creatorii din țara mamă. La festival vor participa și doi redactori ai Redacției românești „Ecranul nostru”.

Tiberiu Boca s-a înscris pentru concurs cu un film despre istoricul și arhitectura bisericii ortodoxe române din Cenadul Unguresc, iar Aurel Becan cu un film

despre Corul Sf. Dumitru din Seghedin, ambele creații concurând în categoria „film documentar”.

A IV-a ediție a Festivalului de Filme al Naționalităților din Ungaria se va desfășura la Cinematograful „Művészt” din Budapesta, blv. Teréz nr. 30, filmele fiind prezentate între orele 12.00–22.00.

Rita Păcaș

Chitighaz

Distincție pentru povestitorul satului

Într-o ședință a autoguvernării din Chitighaz din luna septembrie s-au făcut propuneri cu privire la persoana căreia să i se acorde Medalia „Pentru Chitighaz” din anul 2005. Nefiind alte propuneri, consiliul a decis cu vot unanim ca aceasta să fie acor-

dată, post mortem, regretatului povestitor Teodor Șimonca.

La ședința festivă din 21 octombrie a autoguvernării, s-a înmănat medalia familiei vestitului povestitor, în acest fel anul 2005 fiind marcat de evenimentele legate de memoria povestito-

rului. Aceasta, deoarece cu numai câteva săptămâni în urmă, în cadrul „Zilelor Satului” din Chitighaz, pe rețelele casei-muzeu din comună a fost așezată o placă comemorativă menită să păstreze vie din generație în generație amintirea lui Teodor Șimonca. T. Iova

Aletea

S-a ales directorul
școlii românești

Consiliul Local din Aletea s-a întrunit în ședință luni, 7 noiembrie, pentru a urmări darea de seamă a activității din acest an a instituțiilor primăriei. În a doua parte a ședinței a fost ridicată din nou problema școlii românești din localitate, mai precis a alegerii unui director. După ce în primăvara acestui an singurul candidat pentru acest post nu a adunat majoritatea voturilor, s-a publicat din nou concursul. Și de

această dată a încercat un singur candidat, directorul interimar Cornel Nișu, care a depus o cerere susținându-și concursul său din primăvară.

La ședința de luni seara, consilierii au votat unanim pentru Cornel Nișu, care a fost numit în funcția de director pentru următorii cinci ani. Școala românească din Aletea are în acest moment 33 de elevi și 7 profesori.

R. Păcaș

Budapesta

SF la ICR

Institutul Cultural Român din Budapesta organizează la 16 noiembrie, o manifestare intitulată „Aripile fanteziei, modern și postmodern în science fiction, SF-ul și Internetul”. Va fi prezentată revista „Galaktika”, cu povestiri din SF-ul românesc recent. Vor participa criticii români Ion Hobana din București, Cătălin Badea-Gheracostea din Brașov și Radu Pavel Gheo din Timișoara, în dialog cu colegi budapeșteni. Manifestarea va începe la ora 18.00. R. P.

Apel

Oficiul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria solicită pe această cale autoguvernările minoritare și asociațiile civile din rândul minorității române din Ungaria să facă propuneri cu privire la conferirea distincției „Pentru Românii din Ungaria”, distincție

fondată de AȚRU. Propunerile trebuie să conțină datele și activitatea persoanei sau comunității recomandate. Propunerile pot fi înaintate pe adresa: Oficiul AȚRU, 5700 Jula, str. Eminescu nr. 1, până la data de 30 noiembrie 2005. Oficiul AȚRU

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foiaia românească aparține autorilor. Foiaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

„13 zile”

Cu acest titlu organizează Autoguvernarea Românească din sectorul XI din Budapesta un șir de manifestări. Primul episod al acestuia s-a consumat pe 2 noiembrie, când publicul budapestan interesat s-a putut întâlni cu renumitul regizor *Cornel Mândruțau* și a audiat o prelegere despre trecutul românilor din Capitala ungară.

Adela Kiss, Petrányi Viktória,
Cornel Mândruțau și Petru Cîmpian

Manifestările sunt găzduite de cafeneaua Tranzit Art Café, din piața Kosztolányi, sectorul XI. Locul conferă o atmosferă aparte și foarte interesantă pentru astfel de întâlniri, deoarece cafeneaua s-a amenajat într-o fostă autogară, care din afară și-a păstrat aspectul de dinainte. „Dorim să efectuăm o deschidere spre publicul maghiar din sectorul nostru, prezentând valori culturale românești puțin altfel decât până acum. Colaborând cu această cafenea am intenționat să găsim o formă mai degajată”, ne-a spus *Adela Kiss*, președintele autoguvernării românești de sector. La ora începerii, locația a fost deja arhiplină și se pare că ideea organizatorilor s-a adevărat, deoarece cel puțin jumătate dintre oamenii înghesuiți la mese au venit din afara comunității românești. Prima dată s-au rulat două filme de scurt metraj, semnate de *Cornel Mândruțau*. „Apocrif 1 și 2 sunt niște creații născute în urma unor discuții aprinse – mai cu seamă pe tema autocunoașterii umane – dintre mine și *Cornel*”, am putut afla din cuvântul de deschidere al lui *Petrányi Viktória*, producătoarea filmelor lui *Mândruțau*. Cel de-al doilea film a fost realizat într-un mediu deosebit de interesant, în Delta Dunării. Iar protagoniștii sunt pescari autohtoni și o actriță maghiară, care a învățat textul în limba română. Subiecte-

le filosofice ale acestor pelicule fac trimitere spre apocrife, adică spre scrierile despre faptele apostolice, care nu au fost introduse în Sfânta Scriptură. Cu tânărul regizor între cele două filme a discutat jurnalistul *Petru Cîmpian*. „M-am simțit extraordinar în Deltă. Din cauza faptului că sunt pe jumătate român, mă consider autohton și în România. Este important pentru mine, deoarece sunt convins că în afară de Ungaria și România nu aș fi capabil să creez la fel și în altă parte”, a mărturisit *Mândruțau*. De altfel, următorul film de lung metraj al său va fi turnat, foarte probabil, tot în Deltă, transpunând subiectul unei drame antice în această zonă, iar genul este science-fiction.

În urma vizionării creațiilor mai puțin cunoscute ale lui *Mândruțau*, publicul budapestan a audiat prelegerea directoarei Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. *Dr. Maria Berényi* a schițat starea culturii românești din Budapesta în secolul al XIX-lea și moștenirea lui *Emanuel Gojdu*.

Programul intitulat „13 zile” continuă la 11 noiembrie, ora 19.00, cu spectacolul intitulat „O sută de ani de la apariția primului volum de poezii al lui Octavian Goga” și se încheie la 15 noiembrie, ora 20.00 cu un concert al formației „Funk Factory”.

Ștefan Crăsta

Amurgul liniștit al unor mari artiști

Apostol Bologa, Marta și Ilona – sunt personajele pe care le-au interpretat în filmul „Pădurea spânzuraților” ultimii trei invitați ai Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Seara zilei de 27 octombrie a oferit o surpriză plăcută nu doar pentru publicul adunat la cenaclu, ci și pentru organizatori și oaspeți, deoarece întâlnirea cu actorii *Victor Rebengiuc*, *Mariana Mihuț* și *Ana Széles* a avut o deosebită încărcătură sufletească. Numărul mare de participanți la serată a dovedit că filmul românesc este cunoscut și admirat și printre românii din Ungaria.

Un decor inspirat – o expoziție fotografică despre *Liviu Rebreanu* și filmul „Pădurea spânzuraților”, aranjată de *Ștefan Oroian*, un ecran mare, o canapea comodă și niște flori pe masă – a încercat să contureze atmosfera seratei care ne aștepta. *Tiberiu Boca*, moderatorul întâlnirii, a lăsat publicul să aștepte puțin până la întâlnirea personală cu actorii, oferindu-ne mai întâi un montaj de film, realizat de redacția emisiunii „Ecranul nostru”, cu ocazia a 120 de ani de la nașterea scriitorului *Liviu Rebreanu*.

Apostol Bologa suntem noi

În acest montaj, profesorul universitar *dr. Gheorghe Petrușan* ne vorbește despre anii petrecuți la *Jula* de *Liviu Rebreanu*, despre primele sale încercări în ale scrisului, despre caracteristicile romanțelor lui *Rebreanu*. „El aduce în discuție problema conviețuirii minorităților. Vezi, de exemplu, romanul «Pădurea spânzuraților». Aceste probleme le simțea și el. A fost pătașă al acestei lumi, având experiențele

sale proprii. Noi, românii din Ungaria nu putem trece pe lângă această operă. Nu poți să nu te recunoști, nu poți să nu te confrunți cu ea. După cum trebuie să cultivăm tot ceea ce se leagă de activitatea lui *Mihai Eminescu* desfășurată în Pesta, tot așa și activitatea lui *Liviu Rebreanu*, care se leagă în multe puncte de Ungaria, ar trebui cultivată, ar trebui ținută trează în conștiința tineretului nostru”, ne sfătuiește profesorul *Petrușan*. „Universul lui *Rebreanu* este unul apropiat nouă. Dilema lui *Apostol Bologa* este apropiată dilemei tuturor românilor din Ungaria”, a continuat firul gândirii – în direct, la fața locului – profesoara *Stela Nicula* de la Liceul „N. Bălcescu”, care ne-a vorbit în această seară despre modul cum se predă la liceul nostru opera lui *Liviu Rebreanu*.

După această introducere în viața și activitatea literară a marelui romancier, moderatorul întâlnirii i-a pofit în scenă pe cei trei invitați de onoare, *Victor Rebengiuc*, *Mariana Mihuț* și *Ana Széles*, protagoniștii

filmului „Pădurea spânzuraților”, care au mărturisit că sunt surprinși de legăturile multiple ale lui *Rebreanu* cu orașul *Jula*. Înainte de discuții a urmat vizionarea unui scurt montaj, realizat din cele mai importante secvențe ale filmului care a stat apoi în centrul atenției.

Un film cu teme actuale

Premiera filmului a avut loc cu 40 de ani în urmă, la 16 martie 1965, la Cannes. Timpul nu a șters amintirile plăcute ale actorilor legate de această producție.

V. R.: – Regizorul *Liviu Ciulei* a primit premiul pentru regie și acesta este cel mai mare premiu primit de vreun film românesc în istoria cinematografului noastre. Este un film care își păstrează și astăzi actualitatea, își păstrează prospețimea. Timpul l-a acoperit de praf, dar el nu poate fi uitat, pentru că tema lui este perfect actuală și acum ca atunci când *Rebreanu* a scris romanul și ca acum 40 de ani, când noi am făcut filmul.

M. M.: – Filmul a rezistat în timp, ca dovadă că este un film foarte bine făcut și apreciat ca atare. În rest, problematica filmului este foarte complicată, după părerea mea. Dramele omenirii, dramele trăite de eroii cărții, de eroii lui *Rebreanu*, nu cred că pot fi nici lămurite și nici discutate într-un timp atât de scurt.

(Continuare în pag. a 10-a)

Mariana Mihuț, Ana Széles și Victor Rebengiuc

Colaborare româno-maghiară de-a lungul frontierei

„Tradițiile istorice ale conviețuirii pașnice, realitățile de astăzi ale raporturilor dintre România și Ungaria, aspirațiile comune ale celor două popoare de a se integra în structurile europene și euro-atlantice, sunt bazele pe care putem și trebuie să construim un nou tip de colaborări, cu adevărat europene”. Cu aceste cuvinte introduce președintele Consiliului Județean Arad, *Iosif Matula*, un volum recent apărut, care cuprinde activitatea de colaborare de peste zece ani dintre județele Arad și Bichiș. „De-a lungul frontierei” a apărut în limbile română și maghiară, prezentând localitățile din această regiune. Precum ne-a mărturisit redactorul publicației, *Hevesi József*, consilier al Comisiei pentru Minoritățile Naționale și Etnice din cadrul Consiliului Județean Bichiș, aceasta prezintă cititorilor 13 localități din Ungaria și 15 din România.

– Volumul intitulat „De-a lungul frontierei” a apărut în limbile română și maghiară, având un rezumat și în engleză, iar în localitățile unde trăiesc mai multe naționalități în afară de română și maghiară, s-au făcut rezumări și în limbile celorlalte naționalități. Pe lângă carte s-a făcut și o anexă cu hartă și alte fotografii despre localități. Cartea mai cuprinde locurile de desfășurare ale întrunirilor comune, de la Kevermes până la Arad. Într-o parte a volumului sunt descrise istoria, economia celor 13 localități din Ungaria și activitatea acestora, iar pe cealaltă parte, a celor 15 localități din România. Cartea este, de fapt, rezultatul unei munci de un an și jumătate. Pot să spun că o astfel de publicație nu a apărut despre această regiune în ultimii 30–40 de ani.

– Cum se realizează această colaborare transfrontalieră?

– Deja de zece ani, anual de două ori se întâlnesc primarii celor două părți, o dată în România iar altă dată în Ungaria. Sperăm ca această colaborare rodnică să continue și în viitor. În cadrul acestor întruniri, reprezentanții români și maghiari discută probleme administrative, bugetare, proiecte comune și altele. De exemplu, la întâlnirea de la Füzesgyarmat din 17 septembrie, primarii au primit informații despre producerea energiei, care s-ar putea folosi în agricultura oricărei localități, dar mai ales în zonele cu un teren mai slab. Dacă s-ar putea realiza această centrală electrică în regiunile noastre, nu numai că s-ar putea economisi mult, dar ar proteja și mediul. Precum de fieca-

care bichișenii și arădenii au redactat-o împreună. Echipa de redactare a românilor a fost condusă de *dr. Peter Hügel*, directorul Muzeului Județean Arad. Trebuie să menționăm că publicarea volumului a fost sprijinită în Ungaria de Comisia pentru Minoritățile Naționale și Etnice din cadrul Consiliului Județean Bichiș, Oficiul Autogovernării Județului Bichiș, Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, Fundația Publică

re dată, și acum, primarul casei a prezentat localitatea gazdă cu informații istorice și planuri pentru viitor. Apoi a fost prezentată cartea „De-a lungul frontierei”, pe

„Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, respectiv consiliile locale ale localităților care iau parte la colaborarea transfrontalieră.
Rita Pátcaș

Românii și ungurii, în luptă cu gripa aviară

La 5 noiembrie 2005, o delegație condusă de șeful Autorității Sanitar Veterinare din Ungaria, *Süth Miklós*, s-a întâlnit la Arad cu omologul *Ion Agafiței*, pentru a discuta problema prevenirii gripei aviare. Întrevederea a avut loc într-o sală de protocol a Hotelului Continental, unde au fost prezenți, pe lângă persoanele menționate mai sus, oficiali ai celor două guverne. Ion Agafiței a explicat invitațiilor maghiari măsurile pe care sta-

tul român le-a luat în vederea diminuării efectelor gripei aviare, precum și felul în care România a reușit să depășească acest moment critic. Întrevederea a avut ca rezultat întărirea colaborării româno-maghiare în combaterea și prevenirea gripei aviare, colaborare materializată prin trimiterea a doi specialiști ce vor participa la simularea apariției unor focare de gripă aviară în Ungaria.

T. Iova

„Strângeri de mână” sau „contre la picioare”

Sărbătorirea anuală a cooperării și bune înțelegeri dintre orașele Arad și Jula a devenit deja o tradiție de mai bine de 10 ani. La 22 octombrie, când în Ungaria s-a sărbătorit „Ziua Autogovernărilor”, consiliul local din Arad a fost găzduit de primăria din Jula, în cadrul manifestărilor intitulate „Strângeri de mână”. Cu această ocazie, membrii celor două foruri conducătoare au îmbrăcat echipament

de fotbal pentru a-și măsura puterile și în afara mesei de tratative.

Returul oarecum simbolic al acestui meci se va disputa în cadrul unei vizite efectuate de Consiliul Local din Jula la Primăria din Arad, în 22 noiembrie. Cu această ocazie, consilierii vor disputa un meci de fotbal, vor avea discuții la mese rotunde și se vor face schimburi de experiențe utile pentru ambele părți. **Toma Iova**

„Artă fără hotar” la Arad și Orosháza

Spre sfârșitul acestui an și începutul anului viitor, pentru a doua oară se vor organiza conferințe și expoziții artistice de către orașele Arad și Orosháza (județul Bichiș). Acestea vor fi organizate de către Uniunea Artiștilor Plastici din Arad și Asociația Relațiilor Culturale din Orosháza, în cadrul programului de finanțări PHARE-CBC. În cadrul acestor întâlniri, organizate pentru prima dată în anul 2004, în zilele de 18–19 noiembrie a.c., va avea loc o expoziție a artiștilor din

Arad și o conferință la Orosháza, iar în zilele de 20–21 ianuarie artiștii județului Bichiș vor avea posibilitatea de a-și expune lucrările la Arad. De asemenea, pentru copii s-a organizat un concurs de desen cu titlul „Cum văd eu Europa?”.

Din proiectul celor două întâlniri fac parte și editarea a trei cărți: în câte un album vor fi prezentate sculpturile și picturile artiștilor, iar o a treia publicație va cuprinde materialele prelucrate ale conferințelor în 600 de pagini. **T. Iova**

Festivalul „Vocea Balcanilor”

Centrul Cultural din Piața Almásy din Budapesta a fost inițiatorul acum zece ani al unui șir de programe, intitulat „Vocea Balcanilor”. Scopul acestei inițiative a fost ca orchestrele și formațiile folclorice să aibă un loc unde să se întâlnească, să schimbe păreri, să-și prezinte repertoriul. Muzicanții și dansatorii grupați în jurul acestui centru cultural budapestan au manifestat o dorință sinceră de a cunoaște cultura, tradițiile altor popoare, fără interese poli-

tice și materiale, lipsiți fiind de orice prejudecăți. Printre naționalitățile reprezentate sunt românii, bulgarii, sârbii, grecii.

Festivitatea jubiliară a programului „Vocea Balcanilor” va avea loc pe 12 noiembrie, la Centrul Cultural din Piața Almásy, iar pe 26 noiembrie, la Bichișciaba. Manifestarea, care va începe la ora 19.00, va cuprinde vernisajul unei expoziții de fotografii, prezentări folclorice și gastronomice.

Eva Iova

**Foaia românească
pe Internet:
www.foaia.hu
e-mail:
foaia@foaia.hu**

Harry Tavitian din nou în Ungaria

Sâmbătă, 12 noiembrie, pianistul de jazz *Harry Tavitian* va concerta la Nyíregyháza, în sala Liceului de Muzică, începând cu ora 17.00, împreună cu acordeonistul *David Yengibaryan*.

Tavitian, care a susținut numeroase concerte în Budapesta și în alte orașe, este foarte iubit de publicul din Ungaria. La Nyíregyháza este

al treilea an consecutiv când este invitat. Dacă în primii doi ani Tavitian a prezentat recitaluri solo, în acest an va cânta în duet cu acordeonistul armean *David Yengibaryan*, stabilit în Ungaria. Cei doi au cântat împreună pentru prima oară în această vară la Festivalul „Valea Artelor” de la Kapolcs (Ungaria). E. Iova

O nouă asociație românească

La 26 septembrie s-a ținut la Medgyesegyháza ședința de înființare a unei noi organizații civile românești. Asociația pentru Viitorul și Tradițiile Românimii deocamdată are 24 de membri, și are ca scop păstrarea limbii și tradițiilor românești, organizarea unor excursii în România.

Președintele Asociației pentru Viitorul și Tradițiile Românimii este *Petru Negrea*, vicepreședinte *Iulia Olteanu*, iar secretară *Sidonia Varga*, ne-a informat *Daniel Negrea*, președintele autogovernării românești din localitate. R. P.

Bal de binefacere la Chitighaz

Școala generală și grădinița românească din Chitighaz organizează sâmbăta viitoare, 19 noiembrie, un bal de binefacere. În cadrul manifestării, care va avea loc în Casa de Cultură cu începere de la ora 18.00, elevii și copiii grădiniței vor oferi

participanților un program folcloric, după care se va desfășura balul. Venitul balului de binefacere va fi folosit pentru procurarea obiectelor sportive și jucăriilor pentru cele două instituții românești.

R. Păcș

Podul se va deschide în decembrie

Podul de la Remete (între Julia și Șercad) de pe Crișul Negru este închis în fața circulației de la 15 august. Deși deschiderea podului a fost plănuțită pentru 25 noiembrie, din cauze tehnice va fi amânată cu câteva zile. Astfel, până la sfârșitul lui noiembrie, vehiculele care vor să circule între Julia și Șercad sunt nevoite să treacă încă trei săptămâni pe ruta Julia-Doboz-Șercad.

R. P.

Noi condiții la frontieră

Ministrul român de interne și omologul său din Ungaria au convenit asupra unui acord conform căruia prezentarea la trecerea frontierei a documentelor justificative pentru scopul călătoriei este obligatorie doar pentru cetățenii români care călătoresc în spațiul Schengen. Ministerul Internelor din România a comunicat că, în cursul săptămânii trecute, *Vasile Blaga* și *Lampert*

Mónika au convenit ca administrațiile de frontieră ale celor două țări să semneze un acord de cooperare referitor la prevenirea imigrației ilegale în statele spațiului Schengen. Documentul ce urmează a fi semnat face posibil ca cetățenii români care călătoresc în afara spațiului Schengen să fie scutiți de a prezenta la graniță documente justificative.

T. Iova

Un clopot nou răsună în Apateu

De multă vreme, un vis comun al creștinilor din localitatea bihoreană Apateu a fost acela de a avea un clopot în cimitirele comunei, care să călăuzească bătrânii satului pe ultimul drum. Lipsa de fonduri însă a făcut acest fapt irealizabil până în prezent. În urmă cu un an, sătenii au început o adevărată campanie pentru a aduna banii necesari turnării clopotului. Au făcut donații, au înaintat cereri, iar fondurile adunate au fost completate cu sprijinul financiar al UCRU și ATRU.

Clopotul turnat în *Órbottyány*, în atelierul meșterului *Gombos Lajos*, a fost așezat într-un loc de unde să poată servi tuturor cultelor care au cimitir în localitate. V. J.

Volum despre relațiile româno-maghiare

La București s-a lansat recent volumul „Relațiile româno-maghiare și modelul de reconciliere franco-german”, editat de Centrul de Resurse pentru Diversitate Etno-Culturală și Liga Pro Europa.

Cartea prezintă rezultatele unei anchete pe care cele două organizații civice au inițiat-o în 2002 și în cadrul căreia au invitat peste 300 de personalități publice, lideri de opinie din România și din Ungaria să-și expună punctele de vedere privind evoluția și perspectivele relațiilor româno-maghiare, invitându-i să compare, să evalueze oportunitatea utilizării suportului instituțional al modelului de reconciliere franco-german. Cartea conține 31 de luări de poziție în

această problemă și un studiu care prezintă pe larg acest suport instituțional al reconcilierii.

Lansarea volumului a fost ocazionată de ședința comună a guvernelor român și maghiar, prilej cu care a fost luată în discuție și oportunitatea înființării unui Birou româno-maghiar pentru tineret, idee care a aparținut celor două organizații.

„Acest proiect pleacă de la unul similar, franco-german, care a avut rezultate spectaculoase în ce privește îmbunătățirea relațiilor dintre cele două popoare. Circa 7 milioane de persoane au beneficiat de-a lungul anilor de programele biroului franco-german, ceea ce a dus la influențarea în bine și la apropierea ideatică a

unei întregi generații”, a declarat politologul *Emil Hurezeanu*, prezent la lansare. „Și în România sunt necesare astfel de inițiative, căci deși relațiile dintre România și Ungaria s-au îmbunătățit prin apropierea lor în câmpul euro-atlantic, lipsește încă un proiect civic de reconciliere”.

La rândul său, *Smaranda Enache*, președinta Ligii Pro Europa și co-editor al volumului, și-a exprimat speranța că relațiile româno-maghiare vor deveni tot mai bune în viitorul apropiat. „Nu se poate schimba cursul istoriei fără curaj, fără pasiune. Dorim ca statele noastre să investească în remaniere, iar acest volum este un mic pas înainte în acest sens.” I. Kaupert

COLECȚIA ROMÂNEASCĂ A MUZEULUI ERKEL

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

Cum poți afla voia Domnului? (II)

Cum ne călăuzește Dumnezeu astăzi? Cum poate El, care este spirit invizibil și atotputernic, să-și comunice intențiile omului, care este carne și sânge? Există câteva reguli practice pentru aflarea voii lui Dumnezeu. După prima regulă, să continuăm acum să ne uităm la alte trei reguli practice.

Calea rugăciunii

N-ar trebui niciodată să călcăm pe un teritoriu în care nu ne-am rugat mai înainte. Iacov spune: „*Dacă vreunui dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s-o ceară de la Domnul*” (Iacov 1:5). Când trebuie să luăm o hotărâre care cere o înțelepciune deosebită cuvintele lui Iacov capătă o însemnătate nouă și strălucitoare: „*Dacă vreunui dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s-o ceară de la Domnul*”. Să se roage deci.

Rugăciunea lucrează în noi o stare potrivită pentru înțelegerea voiei lui Dumnezeu. Când ne rugăm pentru o anumită problemă, Dumnezeu poate să ne facă să simțim dacă o anumită hotărâre a noastră ar fi bună sau rea. În Vechiul Testament, gabaoniții l-au înșelat pe Iosua. Ei s-au deghizat îmbrăcându-se cu haine vechi, și au luat în desagă pâine uscată și mucegăită. Erau în realitate hitiți care locuiau în apropiere, dar temându-se să nu fie uciși de israeliți s-au dat drept un popor venit de departe să facă un legământ cu poporul Domnului. Înșelat de aparențe, Iosua a făcut legământ cu ei. A greșit teribil pentru că „*n-au întreat pe Domnul*” (Iosua 9:14). Iosua nu s-a rugat. S-a încrezut doar în priceperea sa și a căzut în capcană. Este bine (și de așteptat) ca poporul Domnului să se roage

ca să primească călăuzire. Psalmistul spune: „*Fă-mă să aud dis de dimineață bunăta-tea Ta, căci mă încred în Tine.*”

Circumstanțele providențiale

De multe ori, Dumnezeu ne face cunoscută voia Sa prin circumstanțele vieții. Iosif a privit retrospectiv la ceea ce i se întâmplase în viață – la haina frumos colorată, la aruncarea în fântâna fără apă, la aruncarea lui în închisoare – și a putut să le spună fraților săi care veniseră în Egipt: „*Voi, negreșit, v-ați gândit să-mi faceți rău, dar Dumnezeu a schimbat răul în bine, ca să se împlinescă ceea ce se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr*” (Gen. 50:20).

Când providența divină l-a dus pe Iosif în Egipt, el și-a dat silința să continue să fie la înălțime și să-l slujească Domnului în locul în care se găsește. La fel trebuie să facem și noi în situația în care ne-a așezat Dumnezeu astăzi. S-ar putea să nu fie o situație ideală, s-ar prea putea să ne fi dorit altceva mai bun, dar o schimbare a situației nu ne va face să-L slujim cu mai multă credințioasă, dacă nu-L slujim cu credințioasă și în situația de față.

Circumstanțele providențiale se pot schimba într-o clipă: s-ar putea să sune te-

lefonul, să fim chemați la un nou loc de muncă, s-ar putea să primim o scrisoare, să dăm peste un prieten de care aproape uitasem sau să ni se întâmple ceva care pentru moment să ne displacă. Dumnezeu are un scop pentru care îngăduie fiecare eveniment prin care trecem. Aceste circumstanțe providențiale duc la călăuzirea prin „uși deschise – uși închise”. Apostolul Pavel mărturisește că a întârziat o vizită promisă la Corint pentru că în Efes a văzut că Dumnezeu îi deschisese o ușă pentru vestirea Cuvântului. Uneori cumpărăm sau nu cumpărăm; plecăm sau stăm pe loc; acceptăm sau nu suntem de acord doar din cauza circumstanțelor de moment.

Circumstanțele trebuiesc însă judecate duhovnicește. De exemplu, când lui Iona i s-a spus să meargă la Ninive, el s-a hotărât să fugă la Tars, 3400 de km spre vest în loc de 1500 km spre est. S-a dus în portul Iope și a găsit o corabie care tocmai pleca spre Spania. S-ar putea ca Iona să fi crezut că Dumnezeu i-a scos în cale corabia ca să poată pleca spre Spania în loc să se mai ducă la Ninive. Corabia era acolo și-l aștepta, mai erau locuri pe corabie și Iona

avea banii necesari în buzunar (Iona 1:3). Uneori pare că însuși Satan rânduieste împrejurări potrivite pentru cei care nu vor să facă voia Domnului. În orice caz, Iona n-a ascultat. S-a urcat în corabie și a plecat înspre vest. La scurtă vreme însă, s-a trezit în pântecul peștelui. Circumstanțele păruseră potrivite dar nu fuseseră potrivite voia Domnului ca el să meargă spre Spania. Este evident că nu întotdeauna circumstanțele ne descoperă voia lui Dumnezeu.

Sfatul altor creștini

Uneori, Dumnezeu ne călăuzește prin alți oameni. Un foarte bun exemplu este relația dintre Moise și Ietro. Moise era epuizat la maxim sub povara problemelor ridicate de judecarea unei națiuni cu câteva milioane de cetățeni. În Exod 18 ni se arată cum Ietro l-a învățat pe Moise să delege responsabilități și autorități altora chemați să-l ajute. Există unii care l-au criticat pe Moise pentru că a ascultat de vocea unui om, dar Biblia nu ne spune nicăieri că sfatul lui Ietro ar fi fost rău sau că Moise ar fi greșit pentru că l-a ascultat.

Proverbe 11:14 ne spune că: „*biruința vine prin marele*

număr de sfetnici”. Există unii care au darul de a fi buni sfetnici. Aceștia nu sunt întotdeauna doar predicatorii ordinați, ci adesea pot fi credincioși din adunare care umblă ei înșiși cu Dumnezeu și știu să-i îndrepte și pe alții spre o astfel de cale.

Este o bună idee să ne oprim din drum și să stăm puțin de vorbă cu un prieten despre problemele noastre. Adesea astfel de discuții ne limpezesc mintea. Totuși în ultimă instanță oricâte sfaturi am primi de la alții, hotărârea finală ne aparține. Noul Testament ne relatează o împrejurare în care Pavel a preferat să refuze sfatul unor prieteni dragi. Ei l-au avertizat despre suferințele pe care avea să le îndure dacă se va duce la Ierusalim și au stăruit de el să nu se ducă (Fapte 21:20). Pavel le-a răspuns: „*Ce faceți de plângeți așa și-mi rupeți inima. Eu sunt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să și mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus*” (Fapte 21:13). Când au văzut că nu-l pot îndupleca, prietenii s-au resemnat zicând: „*Facă-se voia Domnului!*” Este bine să căutăm sfatul prietenilor creștini, dar hotărârea finală trebuie să fie personală.

(Va urma)

Sursa: roboam.com

Evangelistul Graham s-a retras din lucrare

Evangelistul Billy Graham a împlinit în această săptămână 87 de ani. Misiunea creștină declară că evanghelizarea de vara trecută din New York a evangelistului Graham a încheiat lucrarea sa, informează MNN din Statele Unite. Graham a fost prieten și confident al multor regi și șefi de state și este considerat a fi una dintre personalitățile cele mai admirate. Billy Graham a trimis un comunicat presei prin care declară că este împăcat cu deci-

zia de a se retrage din lucrarea de evanghelizare, dar că va continua să vestească Evanghelia prin alte modalități până când îi este cu putință. R. P.

Creștinii din Belarus sunt amendați pentru închinare

Creștinii din Belarus care participă la servicii de închinare fără să ceară permisiunea autorităților sunt pedepsiți cu cea mai aspră lege, transmite Mission Network News. Glenn Penner de la Vocea Martirilor spune că membrii bisericii partenere din Minsk primesc mereu amenzi și sunt agresați din cauză că doresc să aibă un lăcaș de închinare. „În urmă cu doi ani, ei au cumpărat o clădire a unei ferme de oi. Au primit autorizația de transformare a clădirii într-o biserică, dar între timp, autoritățile au anulat-o și au amendat administratorul bisericii de trei ori, amenințându-l că vor închide biserică.” Valoarea amenziilor este de zece ori mai mare decât un salariu lunar, însă Penner afirmă că indiferent de discriminarea cu

care se confruntă, creștinii din Belarus continuă să participe la servicii divine. „Ei sunt dedicați lucrării misionare și vor continua să vestească Evanghelia în țara lor. Nu le va fi ușor, și cred că s-ar putea ca în viitorul apropiat să vedem pastori arestați sau amenzi tot mai mari care vor împovăra membrii bisericilor”, a subliniat Penner. Tim Burns de la organizația Global Aid Network din SUA confirmă informațiile primite din Belarus. Burns încearcă să strângă o echipă de voluntari care să meargă în toată țara și pe tot parcursul iernii să servească misiunii creștine, prezentând Evanghelia. „Începe să se pătrundă desul de greu în anumite zone din Belarus iar misionarii nu știu pentru cât timp va mai fi deschisă calea spre aceas-

tă țară, pentru a duce Scriptura. Unele școli de stat care ne-au primit cu brațele deschise, acum nu mai sunt la fel de primitoare. Angajații noștri încep să realizeze că accesul este tot mai restrâns în unele locuri”, a declarat Burns care crede că guvernul nu va interzice activitatea organizației GAIN datorită acțiunilor umanitare prin care au ajutat mulți copii orfani și persoane sărace. „Am fost binecuvântați de Dumnezeu pentru că ni s-au ivit ocazii pe care poate alte organizații nu le-au avut, și asta poate și pentru că suntem prezenți în Belarus de 15 ani. Ușile care ne-au fost deschise atunci, încep acum să se închidă iar libertatea de a proclama Cuvântul lui Dumnezeu începe să fie îngrădită”, a adăugat Tim Burns. R. Pătaș

Ardealul are un nou Mitropolit

În ziua de 3 noiembrie a.c., la Palatul Patriarhiei, sub președenția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, s-a întrunit Colegiul Electoral Bisericesc pentru alegerea ierarhului titular în scaunul vacant al Mitropoliei Ardealului și Arhiepiscopiei Sibiului.

Colegiul Electoral Bisericesc este organul electiv central pentru ierarhia bisericească superioară, format din membrii Sfântului Sinod, reprezentanții eparhiilor în Adunarea Națională Bisericească (un cleric și doi mireni din fiecare eparhie), membri clerici și mireni ai Adunării eparhiale a eparhiei vacante, decani ai Facultăților de Teologie și directori ai Seminarilor Teologice Liceale (câte unul pentru fiecare Mitropolie).

În sesiunea de lucru din 20–21 octombrie a.c., Sfântul Sinod a nominalizat prin vot secret pe Înalț Prea Sfințitul Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul Alba-Iuliei, și pe Prea Sfințitul Laurențiu Streza, Episcopul Caransebeșului, drept candidați pentru scaunul vacant al Mitropoliei Ardealului și Arhiepiscopiei Sibiului.

După desfășurarea a două tururi de scrutin, în urma numărării voturilor, Prea Sfințitul Laurențiu Streza, Episcopul Caransebeșului, a fost ales Mitropolit al Ardealului și Arhiepiscop al Sibiului.

ÎPS Laurențiu Streza

„Cred că a ales Dumnezeu ca să revin acolo, să-mi iau responsabilitatea pe care am lăsat-o acum nouă ani, plecând de la catedră, ajungând în Eparhia Caransebeșului, pe care am îndrăgit-o și nouă ani de zile am slujit acolo cu multă dragoste. Afară de problemele acestor sociale, sunt probleme culturale, care trebuie continuate. Ne pregătim pentru anul 2007, în care devine Sibiul capitală europeană culturală. Sunt atâtea lucruri de împlinit și de continuat, pentru că ÎPS Antonie le-a dus cu multă cinste și cu multă responsabilitate și demnitate”, a declarat Prea Sfinția Sa în urma alegerii.

PS Laurențiu, s-a născut la 12 octombrie 1947, la Sâmbăta de Sus, județul Brașov. A urmat studiile Institutului Teologic Universitar din Sibiu, pe care l-a absolvit în 1969. A urmat apoi

cursuri postuniversitare la Institutul din Bossey și la Facultatea de Teologie Catolică din Fribourg, Elveția. În 1985 și-a susținut teza de doctorat cu tema „Botezul în diferite rituri liturgice creștine”, sub îndrumarea părintelui profesor doctor Ene Braniște.

Datorită activității prestigioase desfășurate în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, Sf. Sinod, condus de PF Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și ÎPS Nicolae, Mitropolitul Banatului, l-au chemat la înalta treaptă a arhieriei. A fost hirotonit și instalat ca episcop al Caransebeșului la 11 august 1996. În cadrul Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, PS Sale i-a fost acordată prerogativa de președinte al Comisiei de canonizare a sfinților.

PS Laurențiu a reînsoțit parohiile, hirotonind preoți tineri și punând un accent deosebit pe disciplina clerului, a dus mai departe idealul înaintașilor săi în ceea ce privește construcția noii Catedrale episcopale, a organizat și a patronat numeroase manifestări naționale și internaționale, implicându-se și în activitatea caritabilă a asistenței sociale.

Înscăunarea sa ca Mitropolit al Ardealului va avea loc pe 13 noiembrie la Sibiu cu ocazia sărbătorii „Sf. Ioan Gură de Aur”.

Toma Iova

Distincție acordată unui preot ortodox

În duminica din 30 octombrie, Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie a făcut o vizită pastorală la Capela Ortodoxă Română din Budapesta. Cu această ocazie, Prea Sfinția Sa a înmănat părintelui paroh Marius Maghiaru „Crucea Patriarhală”, cea mai înaltă distincție pe care o poate primi un preot. Părintele Maghiaru a primit această Cruce drept

recunoștință pentru eforturile depuse în vederea renovării Capelei Ortodoxe Române, aflată în clădirea cunoscută sub numele de „Curțile Gojdu”.

Menționăm că printre preoții români din Ungaria care au primit această distincție se numără Pr. Vicar Pavel Ardelean, pr. Ilie Ciocan și pr. Teodor Marc.

T. Iova

O nouă Mitropolie

În cadrul ședinței sinodale din 4 noiembrie a.c., unul dintre punctele importante a fost acela al înființării Mitropoliei Clujului, Alba Iuliei, Crișanei și Maramureșului. Episcopii din Ardeal au propus lucrul acesta din motive pastorale și duhovnicești, pentru a se face o mai bună misiune în mijlocul Transilvaniei.

Mitropolitul noii Mitropolii va fi Înalț Prea Sfințitul Bartolomeu al Clujului. Hotărârea a trecut prin Sinod și ea va fi validată de Adunarea Națională Bisericească în proxima sesiune, care va fi după sărbători, în luna ianuarie. Este o realizare importantă din punct de vedere spiritual pentru lucrarea noastră duhovnicească, pentru viața noastră bisericească, informează site-ul Arhiepiscopiei Alba Iuliei. T.I.

Ziua de 8 noiembrie este una însemnată pentru mai multe dintre bisericile ortodoxe românești din Ungaria. La această dată, mai multe comunități își sărbătoresc hramul bisericii. Și credincioșii ortodocși din Micherechi s-au pregătit pentru această sărbătoare

Sărbătoarea hramului la Micherechi

aleasă. Locașul de aici având ca hram sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil (8 noiembrie), s-au gân-

dit că pentru a putea participa mai mulți credincioși la Sfânta Liturghie, sărbătoarea hramului să se țină în cea mai apropiată duminică de această dată.

Alegerea credincioșilor a căzut pe duminica a (XXIV-a) după Rusalii, din ziua de 6 noiembrie.

Slujba Sfintei Liturghii a fost săvârșită de către Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie, în fruntea a cinci preoți.

Alături de Prea Sfinția Sa și de părintele Ioan Bun, parohul comunei, a slujit și

pr. ieromonah Calinic și doi preoți musafiri sosiți din satele Homorog și Mărtihaz, aparținătoare comunei

Mădăras din România, județul Bihor.

La Sfânta Slujbă au participat și musafiri de la Ambasada României din Budapesta, precum Dan Tiurbe, primarul din Mădăras și Teodor Martin primarul Micherechiului.

T. Iova

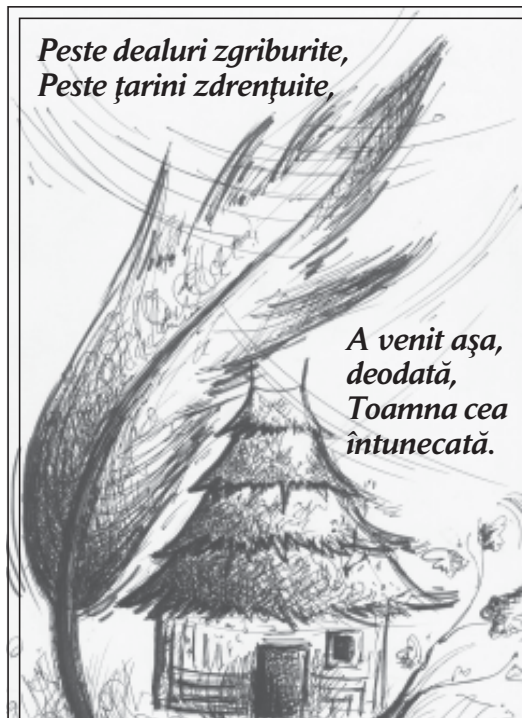

Balada unui greier mic

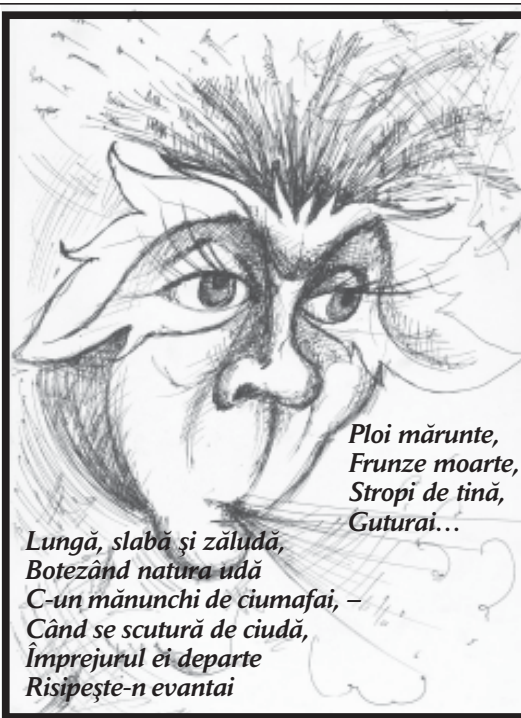

de George Topârceanu

Peste dealuri zgriburite,
Peste țarini zdrențuite,

A venit așa,
deodată,
Toamna cea
întunecată.

Lungă, slabă și zăludă,
Botezând natura udă
C-un mănunchi de ciumafai, –
Când se scutură de ciudă,
Împrejurul ei departe
Risipește-n evantai

Ploi mărunte,
Frunze moarte,
Stropi de tină,
Guturai...

Și cum vine de la munte,
Blestemând
Și lăcrămând,

Toți ciulinii
de pe vale
Se pitesc
prin văgăuni,

Iar măceșii de pe câmpuri
O întâmpină în cale
Cu grăbite plecăciuni...

Doar pe coastă, la urcuș,
Din căsuța lui de humă
A ieșit un greieruș,

Negru,
mic,
muiat

în tuș
Și pe-atripi
pudrat
cu brumă:

—CRI-CRI-CRI
TOAMNĂ GRI
NU CREDEAM CĂ
MĂ VJI
ÎNAIȚE
DE
CRĂCIUN

Că puteam și eu s-adun
O grăunță cât de mică,
Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică,

Fîndcă nu-mi
dă niciodată,
Și-apoi umple
lumea toată
Că m-am dus
și i-am cerut...

Dar de-acuș,
Zise el cu glas sfârșit
Ridicând un picioruș,

DAR DE-ACUȘ
SA-ISPRAVIT...

Cri-cri-cri
Toamnă gri,
Tare-s mic
și necăjit!

De la dansul popular la hip-hop

În lumea noastră modernă, tinerii își caută hobby-uri tot mai moderne pentru timpul lor liber. Un astfel de hobby la modă este și muzica și dansul hip-hop pentru care nu prea se găsește explicație clară. Se zice că hip-hop-ul este o categorie mai largă de muzică care include mai multe genuri asemănătoare printre care și rap, deși de multe ori termenii sunt folosiți pentru a se referi la același lucru. Cert este însă faptul că tinerii înțeleg perfect despre ce este vorba.

Un astfel de hobby are și tânăra *Emese Boda*, care este elevă în clasa a 8-a a Școlii Generale Românești din Jula. Emese este membra echipei de dansuri populare românești a școlii, însă văzând câteva spectacole ale forma-

Ungaria se fac de trei ori pe an, una dintre ele fiind întotdeauna la Dunaújváros. La nivel pe țară, în categoria hip-hop junior noi am luat locul doi, așa că am avut posibilitatea să mergem în Germania.

– *Câte țări și-au dat concursul la Campionatul Mondial 2005?*

– Anul acesta au fost prezentate 35 de țări, din câte-o țară au venit mai multe formații. Și din Ungaria am fost mai multe echipe. Știu că au fost câteva echipe și din România și în categoria noastră, dar nu le știu la număr. Campionatul mondial se organizează pentru trei generații: copiii, juniorii și adulții, fiecare găsindu-și genul ei muzical. Aici formația noastră a luat locul 22 în semifinală, și doar

repetiții hip-hop. Dar, bineînțeles, când vin acasă de la școală, dau drumul muzicii și dansez hip-hop ore întregi, și numai apoi mă pun la învățătură.

– *Dacă îți place așa de mult acest hobby, înseamnă că ai și planuri concrete cu acest dans?*

– Într-adevăr îmi place foarte mult dansul, dar nu într-atât să-l aleg ca și o profesie, să fiu dansator profesionist. Cred că în liceu încă voi continua, dar numai până atunci până când nu mă va deranja în buna pregătire la școală. De altfel, studiile liceale vreau să le continui tot la Liceul Românesc din Jula și vreau să rămân și în echipa de dansuri populare românești. R. P.

Formația Hip-Hop din Jula

țiilor hip-hop, s-a hotărât să însușească și ea câte ceva din acest dans modern. De doi ani dansează la școala de dansuri moderne „Energie Dance Cool”, iar în toamna acestui an a ajuns să ia parte și la Campionatul Mondial de Dansuri Moderne, categoria hip-hop.

– Campionatul Mondial de Dansuri Moderne din acest an s-a organizat în Germania, la Brema, între 28 septembrie–3 octombrie, ne povestește Emese, după care ne explică desfășurarea semifinalelor. Formația noastră hip-hop din Jula are 13 dansatori care participă la concursuri. Dar în categoria duo a concurat și un alt băiat julan, *Victor Șimon*, tot elev al școlii noastre românești, el fiind deja licean. Doar noi doi dansăm de la școala românească în Energie Dance Cool. De altfel, campionate pe țară în

primele 21 au intrat în finală. Juriul a fost alcătuit din câte trei membri din diferite țări. În hip-hop junior Slovenia a devenit campion mondial. Dar în categoria hip-hop adulți o formație din Budapesta a luat locul întâi. Pot să spun că a fost foarte încântător, dar și emoționant să dansăm în fața unui public internațional de vreo 2000 de spectatori. Ne-am simțit foarte bine în timpul acestei săptămâni în Germania, deși în afară de concurs nu prea am fost nicăieri. Dar pentru asta am mers...

– *Trebuie să te pregătești mult pentru aceste concursuri pe țară și apoi pentru Campionatul Mondial?*

– De două ori pe săptămână iau parte la repetițiile cu echipa de dansuri populare a școlii mele, și apoi încă câte aproape cinci ore la sfârșitul săptămânii am

Voltaj, premianții români de la MTV

Ceremonia de decernare a premiilor Europe Music Awards 2005, desfășurată în seara zilei de 3 noiembrie la Lisabona, a acordat un premiu și pentru cea mai bună piesă românească trupei Voltaj, pentru piesa „Pata pe tine”.

Alături de Voltaj au mai fost nominalizați la catego-

ria „Best Romania Act” Paraziții, Morandi, DJ Project și Akcent, însă fanii au decis în favoarea băieților de la Voltaj.

Trupele românești s-au aflat la Lisabona alături de cele mai bune piese ale muzicii momentului, într-un show care a ridicat sala în picioare. T. Iova

Cum se scrie?

În zilele noastre, vocabularul limbii române se îmbogățește cu numeroase anglicisme. Iată câteva exemple așa cum se pronunță. Dar cum se scriu corect?

bleizăr _____
gip _____
snăubord _____
uichend _____
gez _____
bluz _____
bebisitar _____
draivăr _____
softuer _____
sidirom _____
șoping _____
cips _____
cizburgăr _____
compiuter _____
dizain _____
șoubiz _____
rocăr _____
pazăl _____
stiuardesă _____
imeil _____

gins _____
cantri _____
ferplei _____
hepiend _____
șou _____
bodigard _____
giocăr _____
harduer _____
sidiopleiăr _____
discaunt _____
hamburgăr _____
snacbar _____
ciuingam _____
bait _____
biznis _____
dilăr _____
treining _____
polpozișin _____
site _____
pab _____

Dezlegarea:

puđ	pab	e-mail	imeil
site	sait	stewardesă	stiuardesă
pole-position	polpozisn	puzzle	pazal
training	treining	rocker	rocăr
dealer	dilăr	showbiz	șoubiz
business	biznis	design	dizain
byte	bait	computer	compiuter
chewing-gum	ciuingam	cheeseburger	cizburgăr
snack-bar	snechar	cips	cips
hamburger	hamburgăr	shopping	șoping
discount	discaunt	CD-ROM	sidirom
CD-player	sidiopleiăr	software	softuer
hardware	harduer	driver	draivar
joker	giocar	babysitter	bebisitar
bodyguard	bodigard	blues	bluz
show	șou	jazz	gez
happy-end	hepiend	weekend	uichend
fairplay	ferplei	snowboard	snăubord
country	cantri	jeep	gip
jeans	gins	blazer	bleizăr

Victor Rebengiuc

S-a născut pe 10 februarie 1933, la București. A absolvit UNATC „I. L. Caragiale” din București în 1956. A urmat o copleșitor de lungă listă de roluri, în regii nu mai puțin remarcabile: Liviu Ciulei, Lucian Pintilie, Radu Penciulescu, Silviu Purcărete, Alexa Visarion, Alexandru Darie, Felix Alexa, Cătălina Buzoianu, Yuri Kordonski, Alexandru Dabija. În teatru a jucat rolurile lui Tipătescu în „O scrisoare pierdută” de Caragiale, Lear în „Regele Lear” de Shakespeare sau Astrov în „Unchiul Vanea” de Cehov. Cei peste 45 de ani de film i-au prilejuit tot atât de memorabile întâlniri artistice: „Pădurea spânzuraților”, „Tănase Scatiu”, „Faleză de nisip”, „De ce trag clopotele, Mitică?”, „Balanța”, „Niki Ardelean, colonel în rezervă”, „Moromeții”. Este membru al trupei Teatrului Bulandra din București. În 2004 a fost declarat, alături de Maia Morgenstern, actorul anului.

(Urmare din pag. a 3-a)

V. R.: – Imaginile din acest film sunt absolut cutremurătoare. Așa scurtă cum a fost această prezentare, vă puteți face o idee despre poveste, pentru că lucrurile sunt mult mai complicate în film. De asta a și luat filmul premiu pentru regie, pentru că pune niște probleme foarte serioase.

Trei roluri caută trei actori

Actorii au fost apoi întrebați cum au primit rolurile pe care Liviu Ciulei le-a împărțit pentru ei.

A. Sz.: – Eu am fost studentă în anul doi sau trei, când am fost chemată la o probă de film, împreună cu alte fete. După proba de film imediat mi-am spus, am simțit, că eu am primit ro-

Amurgul liniștit al unor mari artiști

lul. Pe atunci într-adevăr mi s-a potrivit acest rol. Eram așa nevinovată, cum este Ilona adolescentă la începutul filmului. După atâtea dureri, devine o femeie matură, îmbătrânește.

M. M.: – Și eu eram tot studentă și am dat probe pentru unul din roluri. Am dat probe cu un alt interpret care trebuia să joace rolul principal. Domnului Ciulei i-a plăcut și uite așa am ajuns să joc în film. Dar altceva vreau să vă spun... Mă uitam acum la Victor și la Anica, și mă gândeam ce vedete internaționale ar fi fost ei dacă ne-am fi născut cu toții puțin mai târziu și poate mai spre... ce Nicole Kidman, ce Robert de Niro, uitați-vă la acești actori minunați. Dar, din păcate, am îmbătrânit cu toții...

V. R.: – Într-adevăr am îmbătrânit, ce să facem...? În ce mă privește, eu nu am fost interpretul lui Apostol Bologna la începutul filmărilor. Eu nici n-am dat probe, nici nu am fost chemat la probe. Eram actor în teatrul al cărui director era domnul Ciulei, Teatrul Bulandra. Știam că a început filmul cu un actor tânăr, mai tânăr decât mine și care dăduse niște probe foarte bune. După un anumit timp, vreo lună de zile de filmări, domnul Ciulei și-a dat seama că băiatul acela care era foarte potrivit fizic pentru rol, chiar semăna puțin cu Emil Rebreanu din fotografie, este prea tânăr, prea necopt, prea puțin experimentat, și n-avea destulă forță. El a și abandonat apoi teatrul, dar nu din cauza aceasta. Atunci domnul Ciulei a decis să schimbe. Sigur că n-a fost o operație ușoară, a fost un lucru greu de făcut. A

vorbit întâi cu tatăl băiatului, explicându-i situația, și împreună cu tatăl băiatului au putut să-i aducă la cunoștință, fără să-l marcheze prea puternic faptul că i se lua un rol. Probabil că vedea o realizare în treaba asta, un lucru important pe care-l putea face. Și așa m-a chemat pe mine.

Soții în film și în viață

Cel mai mare succes cinematografic românesc avea să fie și debutul unui cuplu fascinant, cel al Marianei Mișuț cu Victor Rebengiuc. Tânăra studentă, care a fost aleasă să joace rolul viitoarei soții a lui Apostol Bologna, atunci încă nu știa că acest film îi va aduce și soțul adevărat, în persoana lui Victor Rebengiuc.

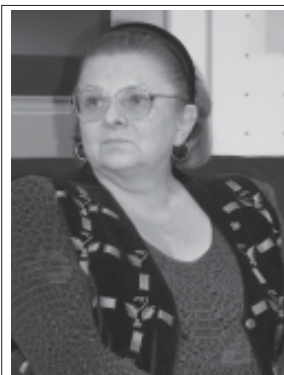
V. R.: – Da, așa a fost. În procesul muncii am cunoscut-o pe actuala mea soție. Sunt 40 de ani de când am terminat filmul și de când m-am căsătorit cu ea. Suntem împreună de 40 de ani. Sunt recunoscător lui Liviu Rebreanu pentru această târguire. Filmul a fost foarte greu. Filmările au durat opt luni de zile. Marea majoritate a filmului s-a filmat în jurul Brașovului, în satele din jurul Brașovului. Castele care apare în film, s-a filmat lângă Cluj, la Bonțida. Frontul s-a filmat undeva între Pitești și Râmnicu Vâlcea, într-un sat care se cheamă Morărești. A fost o mare desfășurare de forță. Dacă vedeți filmul, vedeți câți oameni sunt acolo, ce desfășurări de forță, ce utilaje... Acesta este meritul lui Ciulei. El este un om care pregătește foarte bine filmarea și tot ce se întâmplă este autentic. Ciulei spunea că

pentru a face un film are nevoie de un an de zile de pregătire, trebuie să cunoască bine scenariul, să pregătească decorul, să caute locurile de filmare. Nu se poate că acum avem un scenariu și mâine încep filmările, cum se face în ultima vreme. Acea a fost o perioadă intensă de lucru, foarte greu s-a muncit. Ciulei făcea și montajul, pentru că avea și o masă de montaj cu el tot timpul, care mergea în locurile în care erau filmări, ba la Brașov, ba la Cluj, ba la Pitești. Deci, paralel cu filmările făcea și montajul. După ce termina filmările seara, el mergea încă vreo patru-cinci ore în noapte și stătea la montaj. Filmul a fost gata destul de repede din cauza aceasta. A putut fi prezentat primăvara următoare la festival, unde am luat, în mod neașteptat pentru mine, premiu. Eram pentru prima oară la Cannes. Nu știu dacă n-a fost primul film românesc care a participat în competiția principală la acest festival. A fost absolut surprinzător faptul că am fost anunțați pentru premiul pentru regie: România – Liviu Ciulei – „Pădurea spânzuraților”. La „Pădurea spânzuraților” eu mă uit întotdeauna cu plăcere. Însă constat cu tristețe că sunt mult mai bătrân decât eram acolo.

Moderatorul, dorind să satisfacă și curiozitatea publicului, i-a întrebat și despre viața de zi cu zi a doi actori atât de renumiți.

V. R.: – Avem o viață atât de banală. Nimic special. Nu suntem artiști acasă. Acasă suntem niște oameni normali.

M. M.: – Suntem artiști numai pe scenă.

Mariana Mișuț

S-a născut la 7 noiembrie 1942. Este absolventă a Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București, promoția 1964. Cele mai celebre roluri în teatru i-au fost în „Cum vă place” de W. Shakespeare, „Visul unei nopți de iarnă” de Tudor Mușatescu, „O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale. A interpretat, de asemenea, numeroase roluri în teatru radiofonic, teatru TV și cinematografie. Primul ei rol în film a fost „Pădurea spânzuraților” (1964). Cele mai cunoscute filme în care a jucat: „O scrisoare pierdută”, „De ce trag clopotele, Mitică?”, „Balanța”, „Cel mai iubit dintre pământeni”.

V. R.: – Se și miră vecinii noștri: aceștia sunt artiști, domnule?! Venim acasă, mâncăm, ne uităm la televizor, ne culcăm, ne mai și sculăm dimineața...

M. M.: – Victor face piața. Și eu prefer să gătească Victor.

V. R.: – Aceasta-i o treabă asumată. E o treabă care mi face plăcere. La bucătărie îmi fac rolurile. Suntem artiști patru ore dimineața la repetiții și trei la spectacol seara. Și restul, suntem liberi, suntem normali.

M. M.: – El este Victor Rebengiuc, eu sunt Mariana Mișuț. Suntem două instituții separate. S-a mai întâmplat că regizorii aveau nevoie și de Victor și de mine. Atunci suntem împreună, dar altminteri el nu pune condiția „luați-o și pe nevastă-mea”, și nici eu nu spun „luați-l și pe băiatul ăla”. Suntem două instituții complet separate.

V. R.: – Acuma se mai întâmplă să lucrăm împreună, dar niciodată nu repetăm acasă.

(Continuare în pag. a 11-a)

Victor Rebengiuc nu are aerul (și aerele) unui actor. (...) Nu „i se citește pe față” meseria, nu are ticurile, fasoanele, „marca” profesională caracteristică. Victor Rebengiuc poate juca strălucit orice rol, pentru că nu joacă niciodată rolul „artistului”. Singurul „semnal” al angajării sale specifice e, poate, cristalinitatea inconfundabilă a rostirii, dicția tranșantă, atenția înnăscută față de limpezimea emisiei vocale și a mesajului. Și nu e vorba de afectarea obișnuită a scenei, de grija pedantă, artificială, pentru efectul sonor, pentru impoziția virilă a vocii. E vorba de respectul pentru text, pentru interlocutor și pentru limbă. Talentul lui Victor Rebengiuc decurge, înainte de toate, dintr-un anumit cult pentru adevăr și dintr-o rară înzestrare pentru firesc. (...) E bun. E foarte bun. Cu oameni ca el, cultura trece dincolo de clasamente belferești și dincolo de calendare.

(Andrei Pleșu)

Amurgul liniștit al unor mari artiști

Ana Széles

S-a născut pe 24 august 1942, la Oradea. Actoria a învățat-o la Facultatea de Teatru din Târgu Mureș. Prima sa apariție în film a fost în 1962, în „Vacanța la mare”. Doi ani mai târziu, în 1964 era deja la al treilea film, când Liviu Ciulei i-a oferit rolul Ilonei din „Pădurea spânzuraților”. Alte filme: „Balul de sâmbătă seară”, „Ștefan cel Mare”, „De bună voie și nesilit de nimeni”. În 1989 s-a mutat la Budapesta, și de atunci a jucat în mai multe filme maghiare. Acum joacă în serialul tv „Szeress most!”.

(Urmare din pag. a 10-a)

M. M.: Evident că cer părerea maestrului după ce totul este gata și-l invit la o viziune și-l întreb ce părere are. După nu știu câți ani după ce ne-am căsătorit la o premieră s-a uitat, a căscat ochii la mine și a zis: „Da' tu ai talent...”

Critică și autocritică

– Critica este un lucru necesar în cariera dvs.?

V. R.: – Este lucru necesar atunci când este făcut de oameni competenți. Eu sunt perfect de acord să primesc o critică asupra unui lucru care nu-mi reușește, să-mi spună „aici ai greșit”. Eu personal îmi recunosc greșala, atunci când mi se explică clar că am greșit și eu pot să înțeleg că este adevărată și corectă observația. Dar atâta vreme cât sunt unii care fac critici de dragul de a face critică, aceștia nu mă interesează. Nu există critică în momentul de față în România. Eu știu mai bine ce am greșit, ce urmăresc eu

și ce vreau să fac în cariera mea, încât eu nu m-am mulțumit niciodată cu ceea ce am făcut până acuma. Și în momentul acesta cred că aș putea să fac mai mult decât am făcut. Probabil acesta este lucrul care-mi dă forța să merg mai departe și să nu mă plafonez, să nu rămân la un nivel acceptabil, să nu fiu mulțumit cu mine însumi, să mi se pară că mai deștept decât mine nu mai e nimeni. Întotdeauna într-un nou rol pe care-l am, eu am sentimente de îndoială. Îl voi putea să-l fac, îl voi găsi personajul sau nu?! O mulțime de probleme pe care mi le pun. Iată că după aproape 50 de ani de carieră încă am aceste probleme. Poate că alții ar fi destul de siguri pe ei. Nu cred că am ajuns încă în stadiul de a face lucruri perfecte. Mă străduiesc să ajung acolo ca să le fac perfect.

– Chiar citeam într-un interviu cu dvs. că singura dorință vă este să deveniți un mare actor.

V. R.: – Și acuma spun.

A. Sz.: – Dar deja ești...

V. R.: – Nu sunt.

A. Sz.: – Ba, deja ești.

V. R.: Ei bine, rămâne așa... pentru tine.

– Așa este pentru toți actorii, în general?

M. M.: – Sigur că un premiu te bucură în clipa în care îl primești și după aceea jur că nu mai contează, pentru că o iei de la început cu fiecare rol. Iarși și iarși și iarși. Aceasta este frumuse-

tea profesiei noastre. În ceea ce privește critica de astăzi, au rămas foarte puțini oameni care au într-adevăr cultură pentru a face critică competentă și de calitate.

Secretul teatrului românesc

– Când sosesc în Ungaria trupe românești de teatru, publicul maghiar, indiferent de care oraș este vorba, rămâne încântat. Care este secretul teatrului românesc?

V. R.: – Și noi am constatat de câteva ori când am fost în Ungaria că am avut întotdeauna succes. Nu pot să fac comparație. Eu nu-mi dau seama care este secretul. Eu vă pot spune că am avut succes aici, dar nu pot să spun dacă teatrul românesc este mai bun decât cel din Ungaria. N-am văzut spectacole maghiare prea multe ca să pot să le analizez, să le compar.

M. M.: – Cred că meritul este și al spectatorului de teatru din Ungaria, care știe să aprecieze un lucru de calitate. Sunt spectacole pe care publicul maghiar le înțelege mai bine decât acasă în România. De asemenea, un mare spectacol de-al lui Silviu Purcărete, iarși a avut succes mai mare la Budapesta decât la București.

A. Sz.: – Românii sunt pur și simplu buni. Actorii maghiari vorbesc cu mare admirație despre actorii români. Cred că școala de teatru din România este mai complexă.

Eva Iova

Noi colinde de la Ducu Bertzi

Ducu Bertzi a terminat de înregistrat un nou material discografic la care lucrează încă din această primăvară. Albumul se va numi „Seara de Crăciun” și este realizat împreună cu Mihai Neniță și Marius Bațu. „Albumul conține 14 piese dedicate Crăciunului, după cum sugerează și numele albumului. Pe el veți găsi atât piese nou-nouțe, cât și câteva colinde mai vechi, reorchestrate de Mihai Neniță”, spune Ducu Bertzi. Colindele sunt – cum altfel – din Maramureșul natal al folkistului. Albumul poate fi cumpărat din luna noiembrie.

E. Iova

Zdob și Zdub în Europa

Zdubii au plecat spre Europa. Pe 10 noiembrie, la Berlin a avut loc primul concert al Zdubilor din cadrul acestui turneu. Cu o durată de o oră și jumătate, concertul se va desfășura în sala Hebel an Ufer, unde, Zdubii vor cânta împreună cu Dj Shantel.

În ziua de 13 noiembrie, Zdob și Zdub se vor afla în Lisabona. În Portugalia, Zdubii vor pleca împreună cu Boonika & Boonelul, și vor cânta pentru diaspora moldovenească din Portugalia, ce numără aproximativ 50 mii de persoane. La concert sunt așteptați și reprezentanții diasporelor ucrainene și române, care sunt la fel de numeroase. Concertul Zdubilor va avea loc în Sala Coliseu. Tot în Lisabona, însă, pe 14 noiembrie,

Zdubii împreună cu Boonika și Boonelul vor cânta în incinta uneia dintre fortărețele rock'n'roll-ului – Hard Rock Cafe Lisboa! Aici își vor lansa albumele „450 Sheep” și „Boonika bate doba”. Pentru cei care nu știu – Hard Rock Cafe e cea mai mare rețea de cluburi rock din lume, cu filiale în mai toate orașele importante – de la Antalya și Singapore până la Paris și San Francisco.

Din nou în Germania, dar la Frankfurt, pe 17 noiembrie, Bucovina Club a organizat un concert în Teatrul Shaushpill. După acest concert, băieții vor rămâne în studioul lui DJ Shatel, pentru a înregistra câteva piese comune care vor apărea pe următorul album.

E. I.

Din cartea de oaspeți

Multa meso din tot sufletul
pentru unirea ficat!
Sunt profund emotionat!
De mult n-am mai fost
asa de miscat si fletat!
Si de din vreme n-am mai
dus-acum!
Nica Pulea

mtv
16 noiembrie,
miercuri,
ora 13.30

m2
17 noiembrie,
joi,
ora 14.30

Rugăciune

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte, orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,
Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-nđrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi
Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atător doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,
Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate,
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smalt de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

Un veac de... actualitate Octavian Goga

1881–1938

Unde am publicat, în ce împrejurări, ce răsunet au deșteptat și ce temă au avut primele mele poezii?

Am început să public de la 14 ani. Îmi aduc aminte, cea dintâi poezie s-a tipărit la „Revista Ilustrată”, care apărea la Gherla, sub conducerea și îndrumarea unui literat amator folclorist, I. Pop-Reteganul, și care la poșta redacției, ca răspuns la pseudonimul sub care trimiteam poezia să mi-o publice, rostea o profeție măgulitoare: ziua bună se cunoaște de dimineată.

Am publicat mai târziu la o revistă din Sibiu, care se chema „Tribuna literară”, și apărea acolo, ca o anexă la cunoscuta „Tribuna”, fondată de Slavici, în acel timp eu fiind la Sibiu, elev la liceul unguresc. (...) Pe urmă am trecut la Familia, de la Oradea Mare, unde se găseau bătrâni scriitori, din punct de vedere literar, întârziate figuri anacronice, care pe vremurile acelea făureau Traianide și epopei cu Decebal.

În fruntea acestei reviste era venerabilul Iosif Vulcan, membru al Academiei, care avea meritul de a fi luat contact cu oamenii din Vechiul Regat, de a fi deschis astfel granițele literare. Am scris acolo preț de un volum de poezii, dacă s-ar aduna, dar așa interzice, firește, astăzi publicarea lor. Toate sunt răzlețite prin aceste reviste din Transilvania și sunt încercări tinerești, răsarite pe urma vegetației eminesciene.

Atmosfera literară din Ardeal, acum vreo 30 de ani, era o atmosferă foarte primitivă. Literatura venea din Vechiul Regat. Dintre autorii ardeleni, era singur Coșbuc, care, cu un talent strălucit, era pentru mine un permanent subiect de curiozitate literară: marele talent epic, cascadele de lumini care se desprind din poezia lui Coșbuc m-au atras întotdeauna, însă configurația lui idilică n-a avut accente de înrudire cu sufletul meu.

Eu am văzut în țaran un om chinat al pământului; n-am putut să-l văd în acea atmosferă în care l-a văzut Alecsandri în pastecele sale și nici n-am putut să-l văd încadrat în acea lumină și veselie a lui Coșbuc. (...)

Ne găseam atunci la Budapesta, câțiva băieți de 20–30 de ani și simțeam penibilă singurătate morală în care ne zbăteam în acel oraș. Eram cam 300 de studenți români acolo, pe malul Dunării, condamnați prin practicile de deznaționalizare ale statului, din care făceam parte, să de-

venim niște ieniceri ai culturii străine, ca pe urmă tot noi să asuprim poporul de unde am plecat.

Adunați acolo, la un moment dat, ne-am gândit că trebuie să facem o revistă a noastră, a eminescienilor de atunci, de la Budapesta.

Crezul nostru literar se vede din însuși titlul revistei: „Luceafărul”. Acest titlu l-am găsit noi mai potrivit și înrudit cu starea noastră sufletească și cu conștiința noastră literară din acele vremuri. Am făcut mai târziu și o tipografie; și era desigur interesant să vezi în acest oraș, în această capitală, adunate mănunchiuri de 10–15 băieți, care, în subsolul unei case ungurești, singularizați sufletește și diferențiați de ceea ce era în jurul lor, întocmai ca dinamitarzii, pe subt pământ, lucrau la prăbușirea imperiului austro-ungar.

Eu am pornit în literatură de la o idee monografică a unui sat: am crezut că satul reprezintă prin sine unitatea organică a sufletului acestui popor; satul reprezintă prin sine expresia purității de rasă; să dau deci monografia sufletească a satului, cu toate frământările lui, cu tot ce e zvârcolire în el. Și atunci dau un petec de generalitate, „a pars pro toto”. Așa că primul volum, pe care eu, dintr-un sentiment explicabil de modest l-am intitulat „Poezii”, pe când trebuia să poarte titlul: „Acașă”, e monografia unui sat. Am luat toate figurile tipice ale satului și le-am făcut să defileze înaintea mea. Pe acele vremuri, eram călăuzit de ideea de a mă confunda cu satul.

Era în intenția mea să fac un fel de Georgicon, în care să se înseleze un fel de poezie largă, a tuturor îndeletnicirilor românești de la țară.

Însă toate aceste planuri erau făcute de un chinuit intelectual, care nu avea nimic de țaran în el. (...)

Poezia „Oltul” s-a născut la Budapesta și vă pot spune, ca un element de curiozitate literară, că am scris-o înainte de a vedea Oltul. Am înjghebat-o având în față Dunărea și în spate mișcarea haotică a unei capitale care voia să mă stranguleze. Subt stăpânirea acestui sentiment de protestare, în fața apei care se ducea la vale, au răsărit strofele mele. Mai târziu, peste câțiva ani, după ce am trecut în Regat, am ajuns la Călimănești, într-o zi de iarnă, unde mă dusesem să stau o lună, pentru că pregăteam atunci cartea „Ne cheamă pământul”; atunci am văzut Oltul de aproape, pentru întâia oară, și am stat lângă el o lună de zile. (Fragmente autobiografice)

Oltul

Mult iscusita vremii slovă
Nu spune clipa milostivă
Ce ne-a-nfrățit pe veci necazul
Și veselia deopotrivă...
Mărită fie dimineața
Ce-a săvârșit a noastră nuntă,
Bătrâne Olt! – cu buza arsă
Îți sărutăm unda cărunță.

În cetățuia ta de apă
Dorm cântecele noastre toate
Și fierbe tănuita jale
A visurilor sfărâmate.
Tu împletești în curcubeie
Comoara lacrimilor noastre,
Și cel mai scump nisip tu-l duci
În vadul Dunării albastre.

La sânul tău vin, în amurguri,
Sfioase, fetele fecioare,
Și dimineața vin neveste
Cu șorțul prins în cingătoare –
Și vin păstori cu gluga albă,
Din fluier povestindu-și dorul –
Și câte cântece și lacrimi
Nu duce valul, călătorul...

Drumeț, bătut de gânduri multe,
Ne lași atât de greu pe noi,
Îmbrățișându-ne câmpia,
Te uiți adesea înapoi.
Așa domol te poartă firea,
Căci duce undă-ți gânditoare:
Durerea unui neam ce-asteaptă
De mult o dreaptă sărbătoare.

Demult, în vremi mai mari la suflet,
Erai și tu haiduc, moșnege,
Când domni vicleni jurau pe spadă
Să sfarme sfânta noastră lege;
Tu, frate plânsetelor noastre
Și răzvrătirii noastre frate,
Urlai țării amarul
Mâniei tale-nfricoșate.

Cum tresăreau încremenite,
În jocurile lor buiestre,
Oștiri cu coifuri de aramă
Și roibi cu aur pe căpestre
Când la strigarea ta de tată
Grăbeau din codri la poiene,
Strângând săcuri a subțioară,
Feciorii mândrei Cosânzene.

Zdrobită-n praf, murea arama,
Și codrul chiotea, viteazul;
Iar tu, frăține, mare meșter,
Biruitoar frânceai zăgazul
Și-mbușorându-te la față,
Treceai prin văile afunde,
Încovoiindu-ți îndărătnic
Mărețul tău grumaz de unde.

Slăvite fărmituri a vremii,
De mult v-am îngropat văleatul...
Neputincios pari și tu astăzi –
Te-a-ncins cu lanțuri împăratul.
Ca unda ta strivită, gemem
Și noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții,
Tu, Oltule, să ne răzbuni!

Să verși păgân potop de apă
Pe șesul holdelor de aur;
Să piară glia care poartă
Înstrăinatul nost' teaur;
Țărâna trupurilor noastre
S-o scurmi de unde ne-ngropară
Și să-ți aduni apele toate –
Să ne mutăm în altă țară!

Elvis, depășit doar de... Shakespeare

Elvis Presley rămâne cel mai bine vândut artist al tuturor timpurilor. El este încă „rege” când vine vorba de drepturile cuvenite de pe urma vânzării albumelor. Conform revistei „Forbes”, în topul comun al vânzătorilor, albumele lui Elvis ar putea fi depășite doar de operele lui Shakespeare. Topul anual al celor mai bune contracte făcute vreodată de vedete, comandat de revista „Forbes” îl arată încă pe Elvis Presley pe prima poziție, pentru al cincilea an consecutiv, deoarece numai anul acesta vânzările au avut o valoare aproximativă de 45 de milioane de dolari.

moștenit drepturile de autor ale lui Shakespeare, ar fi încasat anual aproximativ 15 milioane de dolari numai de pe urma pieselor ce se joacă în teatre și alte câteva milioane de pe urma vânzării cărților.

Elvis Presley a murit în anul 1977, iar vânzările par să nu se mai oprească, însă va mai dura ceva timp până îl va egala pe Shakespeare, care, încă mai vinde la 400 de ani după moartea sa.

Revista a calculat că, în cazul în care, cineva ar fi

Pe alte poziții în top se află John Lennon care, ar încasa 22 milioane anual și artistul Andy Warhol cu „numai” 16 milioane, urmați de alte „nume grele” precum Marlon Brando sau Marilyn Monroe.

S-a găsit mormântul lui Copernic?

Arheologii din Polonia cred că au descoperit mormântul lui Copernic, părintele astronomiei moderne, transmite BBC – serviciul mondial. Se crede că Nicolaus Copernicus a fost înmormântat în 1543, în nord-estul Poloniei, unde a trăit mulți ani, dar mormântul său nu a fost localizat până acum. Arheologii afirmă că profilul realizat prin computer pornind de la resturile unui craniu descoperit în catedrala orașului seamănă izbitor cu portretele savantului.

Dintele lui Napoleon, la licitație

Un dinte care i-a fost extras lui Napoleon în anul 1817 va fi scos la licitație în această săptămână în Anglia, specialiștii estimând că ar putea obține suma de 12.000 de euro. Barry O'Meara, care a fost medicul fostului împărat francez pe vremea când acesta era deținut pe Insula Sfânta Elena, i-a extras acestuia caninul superior drept. Mulți ani

mai târziu, i l-a dat generalului Maceroni.

Proprietarul actual l-a achiziționat în anul 1956. Problemele dentare ale lui Napoleon de la finalul vieții sale se pare că au fost rezultatul scorbutului, boală cronică datorată lipsei vitaminei C din alimentație, care se manifestă prin anemie, sângerarea gingiilor și căderea dinților.

Publicitatea la indieni

Un indian și fiul lui mergeau pe munte. La un moment dat, se vede în zare un șuvoi de fum. Micul indian întreabă:

- Ce spune mesajul ăla? întreabă copilul.
- A, nimic important. Sunt doar reclame.

Un „Sărut” de 3,6 milioane de euro

O primă versiune a „Sărutului” lui Constantin Brâncuși, datată 1907-1908, a fost vândută cu 3,6 milioane de dolari unui broker britanic marți, 1 noiembrie, la o licitație Christie's.

Nu este prima realizare a celebrelor opere brâncușiene, mai ales că recordul de preț de anul acesta pentru casa Christie's aparține tot lui Brâncuși, pentru lucrarea „Pasăre în spațiu”, care a primit 27,4 milioane de dolari. Acest record i-a conferit lui Brâncuși un binemeritat loc cinci printre cei mai bine vânduți artiști din lume.

T. I.

Cel mai scump oraș din UE

Londoniezii trebuie să plătească de două ori mai mult pentru o bere blondă decât achită, în medie, ceilalți cetățeni ai UE. Biletul de cinema îi costă cu 55% mai mult, iar țigările cu 70%.

Un studiu realizat de banca de investiții Dresdner Kleinwort Wasserstein a demonstrat că, într-adevăr, capitala Regatului Unit este cel mai scump oraș din UE, în timp ce Varșovia ocupă ultimul loc în clasamentul prețurilor.

Londona este urmată în top de Paris, Frankfurt, Bruxelles, Amsterdam, Roma,

Madrid și Praga. Studiul a fost realizat în nouă orașe importante și a urmărit prețurile pentru 250 de servicii și produse de larg consum.

Astfel a reieșit că viața în Londra este cu 5,3% mai scumpă decât media din UE, iar în Varșovia – cu 22% mai ieftină.

Pe de altă parte, Madridul este capitala din zona euro unde viața este cel mai puțin costisitoare. Una dintre cele mai importante concluzii ale studiului a fost că diferențele de prețuri dintre orașele UE devin din ce în ce mai puțin semnificative.

Casă de vânzare dotată cu soție

„Vând casă în stil bungalow din 1910 în cartierul șic din Denver, Colorado, mobilată și dotată cu soție!” Așa arată anunțul original postat pe eBay de o americană de 48 de ani, transmite site-ul 9AM. Deborah Hale propune spre vânzare casă, în valoare de

600.000 de dolari, unui bărbat între 40 și 60 de ani care ar vrea să-și petreacă restul vieții în compania ei. Ea și-a creat chiar propriul site pentru a avea mai multe șanse să-și găsească dragostea.

În doar câteva zile, pe site-ul său, Deborah a primit peste 7.000 de vizite.

„Mesajele sunt foarte draguțe și încurajatoare. Femei care îmi spuneau: «Bravo!» și bărbați care mi-au scris: «Nu vreau casa ta, te vreau pe tine!», povestește femeia, patroana unui magazin de bijuterii în Albuquerque, New Mexico.

R. Păcș

Hagi este antrenor la Timișoara

Olăroiu a fost îndepărtat exact când aducea echipa aproape de podium

Suflarea fotbalistică din Banat a trăit un sfârșit de săptămână fierbinte cum n-a mai avut parte de la ultima participare în cupele europene din 1990. Însă de această dată, momentele bucuriei se amestecă cu un gust amar al despărțirii de un antrenor, care a pus temelii unei posibile echipe mari. **Cosmin Olăroiu** și-a reziliat contractul după două victorii consecutive. **Viorel Moldovan** era aproape de plecarea definitivă. Iar cu nici 48 de ore mai târziu a fost prezentat presei noul manager general al Politehnicii. Nimeni altcineva decât legenda vie a fotbalului românesc, **Gheorghe Hagi**.

Bomba a explodat încă în noaptea de sâmbătă spre duminică. După meciul câștigat cu 3-2, pe teren propriu împotriva celor de la Farul Constanța, **Marian Iancu**, președintele clu-

nizat chiar și un miting de protest împotriva îndepărtării acestuia. Până la urmă, situația s-a ameliorat după discuția lui Iancu cu reprezentanții Comandando Viola Ultra Curva

Cosmin Olăroiu

bului a convocat consiliul director pentru a discuta despre jocul „haotic” al echipei și despre eventualele schimbări în staff-ul tehnic. După câteva ore de negocieri s-a reziliat, pe cale amiabilă, contractul cu Cosmin Olăroiu, cel care în zece luni de activitate a pus bazele unei echipe solide, ajunsă aproape de podium. Vestea a șocat atât echipa, cât și suporterii. Viorel Moldovan, ca primă reacție, s-a declarat ironic: „Dacă el consideră că am jucat haotic, să nu ne mai dea nici un ban, vom juca pe gratis. Este patronul și decide. Să schimbe tot, și tribunele, și scaunele”, sunt vorbele atacantului, care l-au supărat rău pe Iancu. Cel mai în formă atacant al alb-violetilor și-a și făcut bagajele și a părut că părăsește definitiv Timișoara. Dar după o discuție purtată cu noul antrenor a revenit la echipă, efectuând și primele antrenamente. Cu toate că echipa nu a mers pe măsura așteptărilor, vestiții fani bănățeni au ținut mult la Olăroiu și au orga-

Sus, care au acceptat mutările în plin sezon.

Apoi, luni seara a sosit la Timișoara Gică Hagi și împreună cu Iancu și Ion V. Ionescu, fost antrenor, la ora actuală consilier, au ținut o conferință de presă din care am putut afla că noul tehnician va miza pe serviciile colegilor lui de până acum. Astfel, antrenorul secund va fi **Gabi Balint**, alături de **Losif Rotariu**, păstrat din echipa lui Olăroiu. Postul de antrenor de portar va fi împlinit de **Iasko Zoltan**. „Sincer să fiu, m-a convins să vin și faptul că «Banatul este fruncea!»”. Hagi a prins repede mândria bănățenilor și, având în spate mentalitatea sa, speră să câștige repede simpatia Timișoarei. „Vom face o echipă competitivă, care să ajungă să ia titluri. Eu am venit în primul rând pentru a da spiritul de învingător echipei. Alții îi spun presiune, eu îi spun spiritul de a încerca să fii cel mai bun. Sper să am forța și priceperea ca jucătorii să înțeleagă că avem o mare responsabili-

tate, iar cu răbdare și muncă să ajungem să fim cei mai buni. Știu că nu va fi ușor, numele meu nu e imediat asociat cu victoria. Oferta clară a fost după meciul cu Farul și m-am decis imediat”, au fost vorbele lui Hagi, impresionat de numărul mare de camere video, aparate foto și reportofoane îndreptate spre el. „Când ai public, poți să aspiri la mai mult”, este convingerea Regelui, care a mărturisit că la iarnă se va decide cum va fi completat lotul. Contractul se întinde pe doi ani și jumătate, fără nici o clauză de plecare în cazul unei oferte din străinătate. Hagi apoi a făcut prima fotografie oficială a clubului, una cum nu se putea mai potrivit: cu eșarfa alb-violet pe care se citea „Anti-București!”

Probabil că ultima schimbare din conducerea clubului se va face în a doua parte a lunii decembrie, când va fi admis pe postul de președinte executiv **Ion Crăciunescu**. Fostul

Gheorghe Hagi

șef al Comitetului Central de Arbitrii a declarat: „La Timișoara sunt oameni deosebiți atât în conducere, în cadrul lotului de jucători cât și în galerie. Sper să mă

înțeleg foarte bine cu toți”. Aducerea lui nu este agreată de suporterii, pentru că numele lui se asociază, prin prietenii personale, cu Dinamo București.

Cupa UEFA

Rapid a debutat cu victorie

Joia trecută toate cele trei echipe românești, intrate în grupele Cupei UEFA, au ieșit pe teren. Rapidul a început cu dreptul competiția, învingând formația franceză Rennes, antrenată de **Ladislau Bölöni**. Prima

ultimul minut de prelungiri, 93, dintr-un contraatac, când dinamoviștii n-au mai putut să se reprieze în timp. Cu toate că elevii lui **Ioan Andone** au jucat jumătate de oră în inferioritate numerică, cu puțin noroc ar fi

țin o victorie în fața lui **TSK Moscova** sau **Olympic Marseille** pentru a depăși faza grupelor.

Steaua a reușit încă un rezultat remarcabil, egalitate 0-0, împotriva italienilor de la Sampdoria. Formația lui **Oleg Protasov** a controlat jocul pe tot parcursul celor două reprize, chiar și presa italiană judecând că stătea mai aproape de victorie decât gazdele.

Steaua ocupă primul loc din clasamentul grupei, cu patru puncte, și dacă va bate pe teren propriu pe Halmstadt va fi calificată fără probleme în următorul tur.

Următoarele partide ale echipelor românești:
Steaua – Halmstadt, 30 noiembrie
Dinamo – TSK Moscova, 30 noiembrie
Șahtior – Rapid, 24 noiembrie

confruntare dintre cei trei antrenori români din grupă s-a încheiat cu victoria lui **Răzvan Lucescu**, care a pregătit o tactică bună și cu puțin noroc Rapid a învins 2-0, luând o opțiune serioasă pentru calificare din grupa în care se află și echipa antrenată de propriul său tată, **Mircea Lucescu**, Șahtior Donețk.

Dinamo a jucat în deplasare cu Levschi Sofia un meci decis la muchie de cuțit. Rezultatul de 1-0 pentru gazde s-a stabilit în

putut și câștiga. Cu un singur punct acumulat în primele două etape, Dinamo se află pe ultimul loc al grupei și are nevoie de cel pu-

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal	Următoarele meciuri
Campionatul NB III	12 noiembrie (sâmbătă)
Jula – Tápiógyörgye 3-1	Monor – Jula 13.30
Campionatul județean, Bichiș, div. I	Bichiș – Mezőhegyes 13.30
Mezőhegyes – Micherechi 1-1	Gyomaendrőd – Bătania 13.30
Bătania – Tótkomlós 5-1	13 noiembrie (duminică)
Déaványa – Bichiș 4-1	Micherechi – Vésztő 13.30
Campionatul județean, Bichiș, div. III	Aletea – Dombegyház 13.30
Chitighaz – Kaszaper 0-3	Kaszaper – Leucușhaz 13.30
Leucușhaz – Újkígyós 1-6	M.kovácsháza II. – Chitighaz 13.30

TVR 1

Luni 14 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.35 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro patria 14.30 Kronika 15.55 Singuri în univers? Documentar 17.00 Sănătate pentru toți! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Iartă-mă! 21.30 Reflector 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.00 Serial. Spionii 0.30 Cealaltă Românie (R) 1.20 Jurnalul TVR (R).

Aura Urziceanu în „Nocturne”

Marti 15 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Sănătate pentru toți! (R) 10.00 Iartă-mă! (R) 11.30 Nocturne (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! (R) 14.30 Serial. Legende de automobilismului 15.00 Kronika 15.55 Singuri în univers? Documentar 17.00 Generația contra 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Volpene 21.50 Circul soarelui 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Memorialul durerii 23.30 Serial. Spionii 0.30 Generația contra (R) 1.20 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 16 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Generația contra (R) 10.00 Cu Irina la cafea (R) 11.30 Travelling circular (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Convingeri Carele zeilor. Documentar 17.00 Ora de cultură 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Ochiul magic 21.00 Serial. CSI-Crime și investigații 22.00 Jurnalul TVR (R) 22.30 Reconstituire... la secundă 23.30 Serial. Spionii 1.20 Jurnalul TVR (R).

Joi 17 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Interes general (R) 10.00 Mic, da' voinic! (R) 10.30 Ochiul magic (R) 11.30 Profesioniști (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00... Sed Lex! 14.30 Akzentul Universul paralele. Documentar 17.00 Paradisuri terestre 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Unchiul meu 22.15 Jurnalul TVR 22.45 Strict secret: Paul Goma 22.45 Serial. Brigada omuciderii 0.35 Interes general (R) 1.25 Jurnalul TVR (R).

Vineri 18 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Cealaltă Românie (R) 10.00 Reflector (R) 10.30 Memorialul durerii (R) 11.30 Garantat 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Parlamentul României 15.00 Serial. Mark Twain 15.55 Marte - O planetă fără viață? Documentar 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.30 Școala vedetelor 20.00 Stele... de 5 stele 21.00 Lost: Naufragiații 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Traveling circular (R) 23.30 Film. Taurul furios 1.50 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 19 noiembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Mic, da' voinic! 9.00 Eurovision Junior 2005 10.00 Satul Românesc, satul European 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Orizont 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.15 O vedetă... populară 15.00 Parteneri de Week-end 15.30 Cu Irina la cafea 17.00 Tele-enciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Profesioniști 23.30 Film. Omul-bombă 1.10 Jurnalul TVR.

Duminică 20 noiembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.25 Școala vedetelor 8.55 Stele... de stele (R) 10.00 Ulița spre Europa 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.00 Războiul statuiilor 16.00 Tezaur folcloric 17.50 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Fotbal: Steaua-Sportul Studențesc 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Garantat 100% 23.30 Film. Identitate furată 1.10 Jurnalul TVR (R).

TVR 2

Luni 14 noiembrie

6.00 D'ale lu' Mitică (R) 7.30 Revista presei 8.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial (R). Fărmece 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Zestre românilor 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Monștrii sacri. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Încredere oarbă.

Marti 15 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Inspectorul Linley (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.35 Jurnalul TV 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Mărturie 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Scotland Yard. Documentar 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Suspecții 23.10 Serial. Stargate 0.05 Auto Club (R).

Miercuri 16 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Stargate 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Misterele bibliiei 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Dacă viața ar fi frumoasă 23.05 Serial. Crime după zodiac 0.05. Două roți (R).

Joi 17 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Documentar 18.00 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Civilizații antice 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Danielle Steel: Pasiuni 23.10 Serial. Martorul tăcut.

Vineri 18 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui ZaAventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zestre românilor (R) 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 ZOOM/2. 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Albastrul oceanului 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Washington în spatele ușilor închise 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Zile de aur.

Sâmbătă 19 noiembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.25 Top sport 7.30 Universul cunoașterii 8.00 Arca lui Noe 8.30 Documentar (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Documentar 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.00 Fotbal: Oțelul Galați-Poli Timișoara 15.00 Fascinația Modei 15.20 Serial. Aventuri secrete 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Istoria Imperiului Britanic 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Petru cel Mare 22.00 Film. Amintiri de familie.

Duminică 20 noiembrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Info baza în direct 10.00 H... ora Prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Atenție, se cântă! 13.00 Casa ta 13.35 Poftă bună! 14.15 Serial. Lois și Clark - noile aventuri ale lui Superman 15.20 Femei fatale 16.00 Serial. Verdict: crimă 17.00 Serial. Fărmece 18.00 Pe urmele Războiului Troian (film documentar). Documentar 19.00 Atlas 19.30 Serial. Andromeda 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Lege și ordine 22.00 Film. Alb-negru 23.45 Box.

„Pe urmele războiului Troian”, film documentar

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

14 NOIEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

15 NOIEMBRIE, MARTI (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

16 NOIEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

17 NOIEMBRIE, JOI (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

18 NOIEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

19 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time - magazin de muzică ușoară 15.00: Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

20 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

16 noiembrie 2005 (mtv ora 13.28)
Reluare: 17 noiembrie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Următoarea ediție a programului în limba română al Televiziunii Maghiare vă va oferi trei subiecte. După știrile săptămânii, va fi vorba despre repetițiile Echipei de Teatrul Liceului Românesc din Jula. Apoi vă vom relata despre cursurile de perfecționare ale pedagogilor români și despre norii negrii care se adună deasupra emisiunii românești radiofonice, odată cu desființarea definitivă a undelor estice ultrascurte.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 14 noiembrie 2005

16.00-16.45 3sferturi academic 16.45-17.00 Magazin științific 17.00-17.30 Planuri de casă 17.30-17.45 Jurnal regional 17.45-18.00 Omul zilei.

Marti, 15 noiembrie 2005

16.00-16.30 Cronica germană 16.30-16.55 Calea Europei 16.55-17.00 Să ne-auzim vorbe 17.00-17.30 De la om la om 17.30-17.45 Știri regionale 17.45-18.00 Omul zilei.

Miercuri, 16 noiembrie 2005

16.00-16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în lb. maghiară) 16.30-17.15 Viața la țară 17.15-17.30 Dialog spiritual 17.30-18.45 Știri regionale 17.45-18.00 Omul zilei.

Joi, 17 noiembrie 2005

16.00-16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în lb. sârbă) 16.30-17.00 Universul culturii 17.0-17.30 Pe viu 17.30-17.45 Știri regionale 17.45-18.00 Omul zilei.

Vineri, 18 noiembrie 2005

16.00-17.00 Punctul pe i 17.00-17.30 Exclusiv 17.30-17.45 Știri regionale 17.45-18.00 Omul zilei.

Sâmbătă, 19 noiembrie 2005

16.00-16.30 Sănătate 16.30-17.30 În prelungiri 17.30-17.45 Jurnal regional 17.45-18.00 Revista presei.

Duminică, 20 noiembrie 2005

16.00-17.00 Cântecul de acasă 17.00-17.30 Drumuri aproape 17.30-18.00 Stelele vestului.

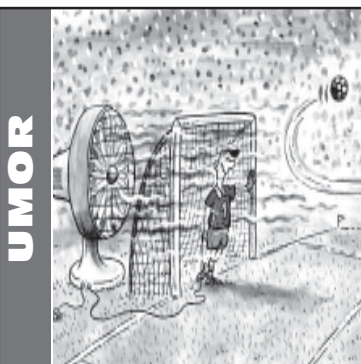
DEX online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

RADIO ROMANIA INTERNATIONAL

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare - avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune - colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european - multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 14 noiembrie, luni - ora 19.00
- Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
- Frecvențele posturilor teritoriale

O săptămână pentru sănătatea elevilor

În perioada 24–28 octombrie, la Școala Generală din Micherechi au avut loc numeroase programe legate de viața de zi cu zi a omului, având ca țintă îndemnarea elevilor spre un mod de viață cât mai sănătos. Pe lângă orele din program, s-a vorbit despre bolile contagioase, substanțe care duc la dependență, alimentația sănătoasă etc. Despre această săptămână și reușita ei ne-a vorbit directorul școlii, **Zoltan Ruja**

– În anul școlar 2004–2005 am participat la un concurs al Fundației pentru Învățământul Public pentru a organiza „Săptămâna sănătății” și am câștigat 272.000 forinți. Din această sumă, 170.000 am primit pentru cumpărarea unui laptop, iar restul banilor i-am cheltuit cu programele din săptămâna sănătății.

Profesoara **Ana Netea Benye** a fost organizatoarea principală a acestei săptămâni. În prima zi, medicul din comună **dr. Hanyecz Vince** a ținut o prelegere elevilor din clasele 7–8 despre bolile contagioase, iar în același timp cei din clasele 5–6 au urmărit un film educativ despre un mod de viață

sănătos. Ziua următoare s-a organizat un „bar de salate”, fiecare clasă primind câte 2500 de forinți din care a trebuit să-și facă o salată din fructe sau legume. Acestea n-au fost clasificate sau evaluate, ci pur și simplu au fost consumate de către elevi și profesori împreună, fiind apreciate mai mult din punct de vedere artistic. Între timp, profesoara **Benye** a vorbit despre importanța fructelor și legumelor în viața noastră. Ziua de miercuri a fost poate cea mai reușită. A avut loc un program alcătuit din probe practice, legate de sport, cărora li s-au adăugat și probe teoretice. Fiind vorba de concurs, aici s-au dat și rezultate finale.

Pe primul loc s-au clasat elevii clasei VIII/A, clasa VII/A clasându-se pe locul doi, iar clasa VI/B pe locul trei. În penultima zi, copiii au ascultat prelegerea lui

Németh Lóránd (un fost elev al Liceului „N. Bălcescu”) de la Ambulanța de Droguri, care le-a vorbit despre droguri, fumat, alcool și pericolul dependenței. Ca a doua parte a acestui program, în sala de sport le-am proiectat copiilor filmul „Înainte de...”, legat tot de problemele acestea.

Ziua de vineri a fost dedicată sportului, atunci nu s-au ținut nici ore. Înainte de masă copiii au avut o competiție de fotbal, la care au sosit echipe din Kötegyán și din satul Mădăras din România. De aici a sosit o echipă de băieți, iar din Kötegyán una de băieți și una de fete. În acest fel s-au adunat cinci echipe. Micherechiul a terminat pe locul I, Mădărasul pe locul II, iar Kötegyán pe locul III.

Fetele din Micherechi le-au învins pe cele din Kötegyán cu scorul de 3-0.

Între timp, au sosit și musafirii noștri de la primăria din Mădăras, deoarece în

În urma sosirii oaspeților am depus coroane la monumentul ridicat lângă primărie în memoria eroilor din Micherechi, căzuți în cel de-al doilea război mondial. Acestea făcute, a început meciul, după care i-am găzduit pe oaspeți.

Clasele mici au avut un program diferit față de cel al elevilor din cursul superior. Clasa a 4-a și-a făcut un program separat, clasele 2–3 la fel. Cei mai mici au fost mai mult spectatorii acestora. Și ei au avut programe asemănătoare cu ale noastre, dar n-au durat toată săptămâna. Important e că ne-am simțit bine cu toții, iar dacă va fi posibil, anul viitor se va ține din nou programul acesta.

T. Iova

Foto: Gheorghe Netea

FOAIA
românească
11 NOIEMBRIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Pățaș, Ștefan Crâsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.